

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtletja 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXV.

V Ljubljani 15. vel. serpana 1872.

List 34.

Pobožnosti za sv. Očeta.

Velesovo (Konec).

Sedanji poglavar sv. Cerkve sv. oče Pij IX pa imajo še drugo posebno mogočno, v nebesih silno veljavno varhinjo, namreč Marijo, Mater Božjo. Mariji že kakor otrok od pobožne matere darovani, so vse svoje življenje nenavaden častivec nebeške Kraljice. V Loreti se priporočajo ko mladenec Mariji, ter jo prosijo zdravja v hudi bolezni — božje jih je metalo — in uslišani so popolnoma ozdraveli in ni je sledi še zdaj v njih osemdesetem letu v zadevi nekdanje te nadloge. Pij IX so staro, vedno v Cerkvi ohranjeno zanesljivost, da je Marija D. brez madeža izvirnega greha spočeta, za versko resnico razglasili, in naznanjajo vùn in vùn po raznih, mnogih potih svoje posebno veliko čiščenje do svete Božje porodnice Marije. Marija se jim pa tudi kaže mati mila in ljubeznjiva, zdravje bolnikov, tolažnica v nadlogah in stiskah, in bo kakor pomoč kristjanov in devica mogočna tudi naklonila prej ali poznej gotovo zmago vojskovalne in zdaj tako hudó stiskane in zatérane Cerkve, otela tudi svetega Očeta njih sovražnikov. Lahko toraj rečemo: Peter, Ti si skala, Cerkev bo obstala, ker Marija varje Pija.

Cerkev, ktere poglavar so sv. Oče Pij IX, uči, da je človek po božji podobi vstvarjen, sedanji novi ajdje pa pravijo, človek izhaja od opice, merkelce, afne, je njenega rodú; Cerkev uči, da ima človek neumerjočo dušo; svet pa uči, da ni takó, da človek take duše nima; Cerkev uči, da je človek za nebesa vstvarjen; hudobnež pa pravi: nebes, pekla, vic, sploh večnosti ni, in človek, ko umerje, pogine na večno. Cerkev uči, da je Bog stvarnik in začetnik vsega, kar je; svet pa blodi, da svet je večni, da Boga ni, da je človek sam Bog. Še bi lahko naštevati polno drugih prismodij sleparskega sveta, ktere svet uči in razširja, pa zadosti kažejo že ravno napičene, kam in v kolike čudne zmote da zapelje napuh ubozega od Boga zapuščenega človeka. Takem ljudem je čiščenje božje, je Cerkev in vse keršansko življenje od več, nepotrebno in celo neumno, zatorej bi radi keršanstvo do zadje sledi zaterli in zadušili na svetu. In da bi to toliko lažej izpeljali, so se lotili nar poprej poglavarja, češ, družina, ki nima gospodarja, ki nima glave, gotovo razpade. Komaj pa so ga posestva oropali, že skušajo z mnogimi, zvitimi, pa skoz in skoz lažnjivimi in goljufnimi izgovori na vse strani Cerkvi nje pravice kerčiti, vero kaliti in mesti ter jo sčasoma, ko reč od več popolnoma zatreti. — Svet ravno po svojem modruje. — Pa svet si je zmeraj enak. Tudi ob času apostelnov je Herod stegnil roko in je umoril Ja-

kopa, Janezovega brata, in viditi, da je to judom všeč, je dal tudi še Petra vjeti, ter ga je hotel po veliki noči vpričo ljudstva umoriti. Štiri čveternije vojakov so ga zadnjo noč varovale, po kateri na jutro ga je hotel Herod pred ljudstvo postaviti, ali pa Cerkev je zanj neprenehoma molila, in Peter bil je po angelju iz ječe izpeljan in rešen. Malikovavci so se repenčili in papeže, škofe, duhovne in kristjane morili, češ: Cerkev in keršanstvo zadušiti, pa malikovavstvo tadanjo je zibnilo s svetá, Cerkev, keršanstvo pa je ostalo. Krivoverci so jeli napadati katol. vero in Cerkev, pa mnogo njih ni več; drugi pa hirajo, ali pa na brezštevilno ločin razcepljeni životarijo, Cerkev pa cvete ter se širi po vesoljnem svetu. Tudi dandanašnji napadi novih ajdov bodo odjenjali in bodo odjenjati mógli, kajti svet nima obljube ko Cerkev. Cerkev je pod varstvom božjem in vrata peklenške je zmagale ne bojo. Nejeverni svet ravno po svojem modruje in samega sebe nezmerno zapeljuje in: goljufa, Bog pa čuje nad svojo cerkevjo. In te verstice Peter! Ti si skala — Cerkev bo ostala;

Ker Marija — Varje Pija —

Svet modruje — Bog pa čuje —

so stale v velikih čerkah, rdečih in plavih, na belem polju v podobi polomeseca okrog zlate papeževe tijare nad srednjim vhomom v cerkev Velesovsko o času procesije v farno romarsko cerkev Matere Božje, 5. avg. na dan Marije snežnice. Devet fará: Terstenik in Predvor, Naklo in Predoslje, Kranj in Šentjur, Cerklje in Šenturska Gora z domačo Velesovsko vred, osem tisuč — 8000 — romarjev je omenjeni dan v neenljivih rajdah popotvalo v Velesovo, na cesti proti Trati so se procesije sčakovale in potem združeno, domača tara naprej, so med molitvami in petjem se pomikale počasi proti zali in prostorni cerkvi. Visoko častiti gospod Janez Reš, dekan Kranjski, so vodili procesijo, spremljani od 17 duhovnov. V cerkvi je bilo nar poprej izpostavljeno presv. Rešnje Telo, potem ste bile opravljene dve molitvi, „de Santissimo in pro Papa“; potem pa je bila pri čez in čez polni cerkvi pridiga, po pridigi pa velika peta maša, med peto mašo pa več drugih maš pri stranskih altarijih. Pridigoval je častiti gospod župnik Kerčon, maševali so vis. častiti gospod dekan, orgljal je v tej umetnosti izverstni in sploh čislani gospod Vavken, pele so pa njegove pevke tako, da bi bile vsakemu mestu čast delale. Po dokončani službi Božji so se ljudje hitro razgubili, pa tudi duhovri podali so se po zavžitem juterku vsak na svoj dom. Molitve je bilo veliko storjene, in združena molitev veliko premore. Svet sicer modruje, Bog pa čuje. Ne obupajmo!

Pobožnost za sv. Očeta.

V Planini, 15. avg. 1872. „Pastirja bom udaril, in ovce se bojo razkropile,“ je rekel Gospod. Pastir vsih pastirjev pa gotovo ne misli na današnje praznovanje na Planinski gori pri Mariji, pribežališu grešnikov, pomoči kristjanov. In velja: Pastirja, vidnega poglavarja sv. cerkve Jezusove, prvega namestnika zemlji, je sovražni svet udaril, ga jetnika storil v njegovem lastnem mestu, v lastni hiši: in niso se ovce razkropile, temuč združile so se, in po mnogih farah, ko lastnih pašnikih razkropljene, so se sklicale in o nešteti množici na Planinsko goro romale, da tamkaj pred trgom Marijnim „Marijnega papeža“ priporočujejo Mariji. Človeku, ki od daleč gleda nepretergane verste Marijnih častivcev in njih serčno petje poslušaj, se serce terga, ko mu ni dano, se množici pridružiti. Ako je ljubi Jezus že med nami in nam naše prošnje uslišuje, da sta le dva ali so trije v njegovem imenu zbrani — bo mar klicanje preslišal, ki proti Njemu kipi iz več tisuč senc, kipi v slavo in povikševanje Njegovega imena? Spodbudeni po prelepih izgledih drugih fará po Slovenskem in da svojim serčnim željam vstrežemo, naj bi njih ovčice pri Mariji na Planinski gori molile za blagor sv. cerkve, ter za varstvo Marijno nad sv. Očetom, so se č. gg. fajmoštri iz Logateca, Hotederšice, Hrenovic, Unca in Studenega s Planinskim posvetovali o določbi dneva. O tem, če bi procesija bila ali ne, ali kamo, ni bilo treba pomisliti nobenega, ker so bili vedno od faranov le prašani, kdaj bomo pa mi šli na Planinsko goro? Teda je o dnevi smo se pomenili, in pretečeno nedeljo, ko za gotovo, današnji dan, Marijin praznik, za procesijo odločili. Kdo bo doma moral ostati, le to je bilo žalostno popraševanje, zakaj vse, mlado in staro, je hotlo na Goro. Ob osmi uri zadoné vbrani Planinski zvonovi in oznanjajo, da 3 ure oddaljeni Hotenci in Logačani, debelo uro odstranjeni Unčani, so v fari. Celo uro jim zvoní, dokler poslednji ne zgine za goro od serčne milobe porosenemu očesu. Hrenovčani in njih podružnice, nekteri 5 ur hodá, so jo čez Studeno in s Studenci združeni čez Stermino na Goro primahali. Da so bili pri vsih farah njih duhovni pastirji, ki so procesijo vodili, mi ni treba omenjati. Ker so se mogle tudi domá službe božje opraviti, da je vsaki kat. kristjan cerkveni zapovedi zadostil, so nam ostale tri ss. maše za Goro, ki so jih Hrenovški, Logaški in Planinski gg. opravili. Bila je ena tiha sv. maša z dvema blagoslovoma, in druga v ravno tem času za brezštevilno množico, ki v cerkev ni mogla, v kapelici pri cerkvi, kamor smo „portatile“ prinesli. Tudi ste bile kakor dve ss. maši, tako tudi 2 pridigi, ena v v cerkvi, druga zunaj cerkve.

Spodbudljivega vedenja pri procesiji in pri celi službi Božji ne bom popisoval, le to rečem, ljudstvu je šlo iz serca, da je bilo viditi, da spoznajo žalostne in viharne čase, pod katerimi sv. Cerkev in nje vidni poglavar zdihuje; zavedalo se je, kako resnično so sv. Oče govorili, ko so rekli: „Ker smo na to prišli, da ne moremo v tem tudi malo ne pomagati, ne moremo družega, kakor objokovati nesrečo svoje čede, in svetu očitno oznaniti milovanja vredni stan, v kterega nas je pripravila hudobija časov“. In ker sv. Oče sami pravijo, da pri mogočnih sveta se pomoči ni nadjati, smo pomoči iskali tam, kjer se je Jezus Kristus, naš Gospod, sam bojeval in zmagal. Ko so se njegovi sovražniki posvetovali, da bi ga vjeli, kako bi ga Judež izdal, da bi ga krizali; je Jezus na Ojski gori klečal, je čul, je molil: „Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih terpljenja od mene; toda ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ On je sicer od vsih zapuščen umerl, toda dobro se je vojskoval, in zmagal je, ker je tretji dan od mertvih

vstal v osramotenje svojih sovražnikov in pekla. Tudi sv. Oče so na videz za zdaj — ne ravno umorjeni, dasiravno bi jih njih zakleti sovražniki rajši dans ko jutri mertve vidili, ali jetnik so v lastni hiši; zatoraj ljudstvo molí za nje, kakor so verni nekda molili k Bogu, ko je bil vjet.

Vsim je iz serca puhtela gotovo goreča molitev in prošnja k Materi milosti, k sv. Jožefu, varhu sv. Cerkve, in Jagnjetu nebeškemu, in mislim, da uganem, ako terdim, da vsim veliki Šmaren 1872 (ako po večem številu vzamem, bilo je 8 do 9 tavžent*) pri Mariji pomočnici na Planinski gori zbranim je iz cerca puhtela molitev: O Križani Jezus, ozri se na svojega zlužabnika papeža Pija IX, svojega namestnika na zemlji; raztegni svojo desno roko in blagoslovi Njega, sv. kat. Cerkev, in nas, svoje otroke; stegni pa tudi svojo roko in zažugaj brezbožnim naklepom njihovih sovražnikov! O Gospod, ohrani svojega služabnika papeža Pija in potrdi ga, stori ga srečnega na zemlji in ne pusti ga v rokah njegovih sovražnikov!

Kakor mirno je ljudstvo na Goro prišlo, po ravno tem potu se je v naj lepšem redu razšlo in dasi ravno samo potrebno, je vender 23 gld. na altar položilo v dar sv. Očetu. Torej ponavljam: Pastir je udarjen in ovčice se zbirajo in se bodo zbirale, dokler Pastirja ne oprosté.

A. Potočnik.

Govor preč. g. kanonika Urha pri opraviu za sv. Očeta na Dobrovi, 15. avg. ali veliki Šmaren 1872.

Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jest od sveta odbral, toraj vas svet sovraži. (Jan. 15, 19.) Tako je govoril Jezus apostelnom, in to velja tudi od našega sv. Očeta, papeža Pija IX.

Nevarnosti in stiske naše ljube matere sv. katol. cerkve in njenega vidnega poglavarja, sv. Očeta papeža Pija IX še vedno večí in večí prihajajo; in Jezus, naš Božji Zveličar, kteri je nekda na vihnem morju na prošnjo apostelnov zapovedal viharju in morju — in vihar je potihnil in morje je mirno postalo, ta naš Zveličar, akoravno ga kličemo in prosimo, da bi sv. cerkvi in njenemu vidnemu poglavarju prišel na pomoč in ga rešil sovražnikov, se še vedno dela, kakor da bi spal. Pa zakaj? Ko so bili sv. Petra v Jeruzalemu vergli v ječo, so tudi verni molili; vender svojo vsegamogočno pomoč je Bog odkladal tako dolgo, da je nevarnost za sv. Petra že narastla do verha. Sv. Peter je bil v ječi, in že prihodnji dan je imel umorjen biti; in vender ni bilo še nobenega znamenja kake rešitve. Pa zakaj? Bog je odkladal in odlašal pomoč, da so verni toliko bolj molili. In tako tudi zdaj odklada še svojo pomoč, ker nas hoče tako rekoč prisiliti, da bi za sv. cerkev in njenega vidnega poglavarja še bolj pogostoma in gorečnše molili, da bi naša vdanost in pokoršina do sv. cerkve in sv. Očeta še vedno večí in večí prihajala. To je bila želja Božje previdnosti in to si hočemo v v serce utisniti in svoje dolžnosti do sv. Očeta še bolj zvesto dopolnovati.

Ravno v ta namen so letos škofje našega cesarstva, od vernih za to naproseni, po svojih škofijah zapovedali, da naj se napravijo procesije ali tako imenovane Božje pota do kake cerkve naše ljube matere Božje, ktera je varhinja sv. cerkve, kterih naj se verni vdeležijo in tako

*) Ker prišli so tudi iz drugih fará; bili so pri meni domačini, ki celo v Terstu bivajo in so prišli, ko so slišali, da gremo s procesijo k Mariji na Goro.

po prejemanji ss. zakramentov, po podeljenih dobrih delih in po opravljeni molitvi sv. Očetu na pomoč pridejo.

Naš milostljivi knez in škof so vso to reč katoliški družbi izročili in ta je svoje misli o ti reči po Danici naznanila. Že so se take procesije v mnogih krajih obhajale. Vdeležilo se jih je nenavadno veliko pobožnih. In danes smo tudi mi priromali sem na Dobrovo k Materi Božji, da bi tukaj mi Ljubljancani, in Vi Dobrovske, šent-Katarinske in Brezovške fare za sv. Očeta molili. Da boste pa to dolžnost bolj spoznali in jo tudi z večim veseljem opravljali, pojasnil Vam bom:

I. Kaj dela svet? In zakaj?

II. In kaj smo mi dolžni?

Rekel Vam bom: A. Svet papeža sovraži! B. In zakaj? Ker sv. Oče a) ljubijo pravico, b) se poganjajo za resnico in c) sovražijo krivico. — In na vprašanje: Kaj smo mi dolžni? odgovoril Vam bom: Dolžni smo: 1. Sv. Očeta spoštovati, 2. jih ljubiti, 3. jim pokoršino skazovati, 4. jim pomagati in 5. za nje moliti.

To bo zapopadek moje pridige. Ti pa, o Mati Božja! ki si zdaj tam v nebesih pri svojem Sinu, sprosi nam milost, da bodo naše serca omehčane in vnete za tistega, kateri tebe posebno časti in za svojo mater imenuje, t. j. za papeža Pija IX.

Preden j pa začnem, prosim, pripravite se.

Kaj dela svet? t. j. I. kaj delajo nasprotniki Božjega kraljestva na zemlji, nasprotniki sv. cerkve, nasprotniki njenega vidnega poglavarja?

A. Svet papeža Pija IX sovraži!

„Mene svet sovraži!“ (Jan. 7, 7.); tako je Jezus sam od sebe rekel; in je koj pristavil vzrok, zakaj da ga svet sovraži? On pravi: „Ker jest pričujem od njega, da so njegove dela hude.“ Ravno to je naznanil o priliki od puntarskih podložnikov, od katerih pravi, da njegovi mestjani so ga sovražili (Luk. 19, 14.) ter so poslali sporočenje za njim, rekoč: „Nočemo, da bi ta kraljeval čez nas.“ In to sovraštvo je bilo vzrok, da so se duhovni, pismarji in starašini pri Kajfežu zbrali, ter se posvetovali, kako bi Jezusa z zvijačo vjeli in umorili. (Mat. 26, 3. 4.) Jezus, naš Zveličar, sovražen od sveta, je pa naravnost tudi rekel apostelnom: „Učenec ni čez učenika, ne hlapec čez svojega gospodarja“ (Mat. 10, 24), ter jim je hotel reči: Vi se ne morete boljšega nadjati, kakor je mene zadevalo. „Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. (Jan. 15, 20.) Pa jim je tudi povedal, zakaj da jih bo svet sovražil? „Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jest od sveta odbral, toraj vas svet sovraži. (Jan. 15, 19.) In od tod je prišlo, da so sv. Petra na križ pribili, sv. Pavla ob glavo djali in druge apostelne drugače umorili. Okušati je pa mogel sv. Peter vse to, da je bil vreden storjen biti posnemavec in namestnik Jezusa Kristusa.

Ker je pa to, kar je Jezus apostelnom, posebno pa sv. Petru govoril, vsem njegovim naslednikom veljalo; zato nam pričuje zgodovina, da se tudi tem ni boljše godilo. Za sv. Petrom je bilo še 25 papežev mučenih, ter so svojo kri za Jezusa prelili in jih mi zdaj za sv. mučence častimo in na pomoč kličemo. Drugi papeži niso bili sicer umorjeni, vendar pa večidel močno preganjani in sovraženi. In kar se je nekdanj godilo, to se tudi zdaj godi. Sv. Oče papež Pij IX so sami v nekem govoru rekli: „Tudi nas zadeva ravno taka osoda. Ne bom govoril o lesenem križu, ali terpeti moramo to, kar vsak vé, in iti moramo, kamor natora nasprotuje. Danes, ko sem star, ne morem iti, kamor bi hotel, ker hudobneži so mi ubranili prosto vladanje cerkve.“

V vsih časih so bili nekteri, učeni in neučeni, bogati in revni, kateri so sv. cerkev in njenega vidnega

poglavarja sovražili. Ali tako zagrizenih, tako zvutih in hudobnih sovražnikov morebiti še noben papež niso imeli, kakor ravno Pij IX. Tudi moram reči, da število papeževih sovražnikov je veliko, da so razstreseni po vsem svetu; vendar pa, akoravno razstreseni, so edini v svojem hudobnem naklepu, podreti prestol sv. Petra in tako pokončati sv. cerkev. In kolikor manj v ti reči opravijo, toliko bolj sv. Očeta sovražijo. In sovražijo celo še njih podobo. Ko je neka gospa sv. Očeta podobo dobila v roke, je začela v njo pljuvati, kakor nekdanj rabeljni v Jezusov obraz, vergla jo je na tla in jo z nogami teptala! In kar je vidila odraščena hči mater storiti, to je potem tudi ona storila... Sovražijo njih podobo pa tudi s tem, da jo včasih ošemijo in napravljajo naj gerše, kar le morejo. Sovražijo pa tudi njih služabnike, ter jili brez vzroka napadajo, in nameri se, da celo moré. Sovražijo tudi vse njim vdane, ter jih pitajo z nar geršimi primki. Tako delajo sovražniki, ter ne vejo, kako bi zamogli zadosti pokazati svoje sovražstvo. In ko so sv. Očetu vse vzeli in jih jetnika storili; skoraj bi jim zdaj še radi življenje vzeli, ako bi bilo mogoče. Vender o tem ne bom nadalje govoril; le na to Vas hočem opomniti, B. zakaj da svet, zakaj da nasprotniki sv. cerkve papeža sovražijo? Kaj so jim vender hudega storili? S čem li so se pregrešili?

Odgovor na to najdem v besedah, ktere so sv. Oče sami po zgledu velikega papeža Gregorija VII izgovorili, namreč: Ljubil sem pravico, sovražil krivico!

Svet toraj sv. Očeta sovraži zato: a) ker so ljubili in ljubijo pravico.

Kar sv. evangelist Lukež (1, 6.) govori od Caharija in Elizabete, namreč: „Bila sta oba pravična pred Bogom, ker sta živela po vsih zapovedih in postavah Gospodovih, nesvarljivo“ — tedaj ne samo na videz, pred ljudmi; ampak tudi v sercu, pred Bogom; ali kar sv. Matevž (1, 19.) piše od sv. Jožefa: „Bil je pravičen“: ravno to smemo reči od sedanjega papeža Pija IX, da so pravični, ter so vedno ljubili pravico.

Vse njih življenje nam kaže, kako da so se od otročjih let pa do sive starosti vedno prizadevali s pomočjo Božje gnade vse zapovedi, ki nas jih je Jezus Kristus učil, in vse cerkvene zapovedi radovoljno in na tanko in zato spolnovati, da bi si Božjo ljubezen ali Božje dopadajenje pridobili. Skerbno so se varovali vsacega greha tako, da jim še celo njih zagrizeni sovražniki ne morejo kaj napčnega po pravici očitati. Še celo kake laži se jim očitati ne upajo. Ko je nek časopis o papežu pisaril, kakor da bi bili lažnjivi; — in ko mu je nek drugi časopis jel to očitati, se je prvi na vso moč branil, da kaj takega nikakor ni hotel reči. Vidimo tedaj, da tudi sovražne oči ne zapazijo kake slabosti nad sv. Očetom. Nasprot pa ne more človek zadosti občudovati njih ljubezni, prijaznosti, pohlevnosti brez hinavšine, njih dobrotljivosti in pobožnosti — posebno ta kateri je bil toliko srečen sv. Očeta videti, jih slišati in in z njimi govoriti. In v tem se strinjajo ne samo katoličani, ampak tudi ti, ki niso naše vere. Pa ravno to, da papež ljubijo pravico, ravno to je vzrok, da svet papeža sovraži, kakor se je nekdanj Jezusu godilo. Jezus sam je vprašal svoje sovražnike: Kdo iz med vas me zamore greha obdolžiti? in nihče mu ni mogel tudi nar manjši laži očitati. Pa ravno njegova svetost je farizeje in starašine razdražila, da so ga sovražili in na križ pribili. In tako se tudi sv. Očetu godi. Zato, ker ljubijo pravico, zato jih svet sovraži. In kaj mislite, da jih to mar ne žali? da jim to njih blagega serca ne prebada? Kaj bi ti rekel, ako bi se vedno skerbno greha in vsake napčnosti varoval, če bi se trudil po Božjih zapovedih živeti; in svet bi tebe zato sovražil in te s primki obkladal: ali bi to tebe ne bolelo, ali bi tvoje serce ne

kervavelo? In kaj misliš, da je pri sv. Očetu kaj drugač? Tudi njih serce je z britkostjo napolnjeno in ako bi mili Bog sv. Očeta ne podperal, moglo bi njih tako ljubeznjivo in milo-čutno serce počiti od same žalosti!

Slišali ste, da svet papeža sovraži zato, ker ljubijo pravico. S pravico pa je sklenjena tudi resnica. Ako ljubijo pravico, smemo tudi reči, da sv. Oče ljubijo tudi resnico in se zanjo poganjajo. In ravno to je drugi vzrok, zakaj da svet papeža sovraži. Svet papeža sovraži, ker se b) poganjajo za resnico.

Jezus, kateri je sam od sebe rekel: „Jest sem pot, resnica in življenje“ (Jan. 14, 6.), kateri je resnico učil, On je zapovedal aposteljnemu, da naj resnico uče in to še posebno sv. Petru in vsem njegovim naslednikom, ker njim je izročil svojo cerkev, da bi jo ohranili v resnici tako, da bi je tudi peklenške vrata ne mogle premagati. Po Jezusovem povelji so se tudi naš sv. Oče vedno za resnico potegovali. Spoznavši okolišine sedanjega sveta so že koj v prvem razpisu do škofov l. 1846 rekli: Strah in britka žalost nas obhaja, kadar premišljujemo strašne zmote sedanjega časa, sovražnike resnice in luči, ki se poprijemajo vsih sredstev in zvijač, da bi zaterli vso resnico in pobožnost, poteptali vse Božje in človeške pravice.“ Njih posebna skerb je bila za čistost resnice, ker so zaverгли nasprotno menitve različnih pisateljev skozi 18 let o posameznih prilikah in posebno l. 1864 v svojem razpisu, kateri v posebnem zapisniku (Syllabus-u) ob kratkem ponavlja že zaveržene zmote, kakoršne se nahajajo po mnogih bukvah, spisih, časnikih, in ktere nasprotvajo sv. veri in keršanskemu življenju, cerkvenim pravicam in družbenemu življenju. Vse te zmote so sv. Oče zaverгли in s tim niso nič drugega storili, razun kar so v vsih časih večkrat storili tudi drugi papeži. S tem so sv. Oče spolnili le svojo dolžnost, da so kot nar viši učenik katoliške vere naznanili svojim podložnim, kaj se vjema in kaj ne z Božjim razodenjem, da v sedanjih časih, ko se dostikrat luč tema, in tema luč imenuje, vsak zvesti verni vé, kaj in kje je resnica.

Tako so se sv. Oče potegovali za resnico, pa ravno to je bilo z drugim vred vzrok, da je svet začel našega papeža sovražiti in pred ljudmi černiti. Ker so stopili zviti lažnjivi kači na glavo, zato se je začela viti, ježiti in grizti papeža. Mislili so lučnjaki, da bodo s svojimi zmotami kakor s prahom katoličanom oči nasuli, jih kakor s kerpami ometali, da bi več ne vidili, kje je resnica, ali papež so to njih zvito početje pred svetom odkrili, pa tudi s tem tudi svoje sovražnike razdražili. — In zdaj te vprašam: Ako bi kdo, če tudi na videz še tako učen, vpričo tebe kaj terdil za golo resnico, in ti bi vidil, da je laž — zmota, in ti bi mu to naravnost tudi povedal, ne samo zavoljo njega, zavoljo njegove duše, ampak tudi zavoljo drugih pričujočih, da bi tudi te vsake zmote obvaroval; in on bi tebe začel zato sovražiti in tebe obrekovati: kaj misliš, ali bi tako ravnanje tebe ne bolelo, bi tvojega serca ne žalilo? In če bi se tebi milo zdelo, ali se papežu ne zdi milo, ko vidijo, da jih svet sovraži zato, ker se poganjajo za resnico? Pa za vse to se sovražniki ne zmenijo, resnica jih v oči kolje, in zato je toliko hrupa zoper sv. Očeta, ktere pa še bolj sovražijo, od kar je vesoljni cerkveni zbor lansko leto izrekel za versko resnico, da so papež nezmotljivi, kadar kakor učenik vesoljne cerkve govoré o verskih ali nravnih (djanskih) resnicah. Koliko da je bilo zavoljo te že od nekdanj verovane resnice neumnega govorjenja, hudobnega pisanja in prav satanovega počenjanja, ne bom na široko pripovedoval; le to hočem opomniti, da s tem razglasenjem te resnice papež niso drugačni postali, kakor so bili prej; kar so bili, to so zdaj, in kar zo zdaj, to so bili tudi prej. Tudi niso s tem taki postali, da bi ne

mogli grešiti; tudi niso nezmotljivi v svetnih učenostih in vednostih, tudi niso nezmotljivi, kadar navadno, zasebno kakor vsak človek govoré. Nezmotljivi so le, kadar kakor Kristusov namestnik o verskih in nravnih rečéh govoré, ki vežejo vesoljno cerkev. In nezmotljivi so ne po svoji učenosti, ali po svoji modrosti, ampak ker jih varuje sv. Duh vsake zmote v verskih in nravnih rečéh. Zato ti rečem, ljubi poslušavec: ako bi bil ti duhoven in bi po papeževi smerti tebe za papeža zvolili, da tudi od tebe bi jest rekel, da si nezmotljiv postal, ko se te za papeža zvolili. Ti si morebiti navaden človek brez vse učenosti, morebiti še pisati ne znaš — in vender bi jest veroval, kakor hitro bi tebe za papeža zvolili, ker bi vedil, da bo tebe varoval vsake zmote sv. Duh, kakor sploh Cerkev varuje, da se ne zmoti. Sej tudi vsi aposteljni niso bili učeni, pa vender so učili vse narode, in kdo se prederzne reči, da je kateri le eno zmoto učil? Pa ravno iz tega lahko spoznaš, kako hudobni da morajo sovražniki papeževi biti, da ravno zavoljo te verske resnice toliko hrupa delajo, da ljudi motijo, cesarje in kralje podpihujejo, države strašijo, kakor da bi s to resnico vladam protila nar večí nesreča! O kako težko more biti sv. Očetu, ko vidijo, da se nekteri učeni zavoljo svojega napuha spodtikujejo nad sv. Duhom, kateri po Kristusovi obljudi vsakega papeža varuje vsake zmote v verskih in nravnih rečéh!

c) Svet pa tudi sv. Očeta sovraži zato, ker, kakor so sami rekli, sovražijo krivico.

Kar sv. Pavel v listu do Hebrejcev od Mesija pravi: „Pravico ljubiš in krivico sovražiš“ (1, 9.), in vedši, da „vsaka krivica je greh“ (I. Jan. 5, 17.), in premišljeva je besede Jezusove: „Kar ti ne želiš, da bi tebi drugi storili, tega tudi ti drugim ne stori: vse to je sv. Očeta vedno priganjalo, da so sovražili krivico. In od tod sploh znane besede: „Non possumus — ne moremo, ne smemo!“ ktere besede so že tolikrat izgovorili in pisali poglavarjem in vladarjem, kadar so ti od sv. Očeta zahtevali, da bi v kako krivico privolili ali saj k nji molčali. Ko so v nje tiščali, da bi prostovoljno odstopili tako imenovane papeževe dežele laškemu kralju, so vselej odgovorili: „Ne smemo!“ In to po vsi pravici. Zakaj kar je res tvojega, to smeš dati, komur se ti poljubi. Ako bi pa hiša ne bila tvoja, ampak ti bi le smel v nji stanovati, ali ti bi imel od posestva samo vžitek, — potem hiše in posestva gotovo oddati nimaš pravice. Papeževe dežele so bile lastnina sv. Petra, lastnina vsih milijonov katoličanov — toraj v nekem pomenu tudi lastnina moja in tvoja; papež so imeli samo vžitek od njih, zato je bila njih dolžnost to lastnino braniti in so jo tudi branili, dokler se je dalo, in ko jim je bila vzeta, ne nehajo oporekovati in vse nazaj zahtevati od laškega kralja. In to storé, ker sovražijo krivico. Pa ravno to je bilo vzrok, da so se vresničile besede sv. Očeta, kakor so jih izgovorili na dan kronanja: „Danes se zame začne preganjanje!“ Od kar so nastopili prestol sv. Petra, niso nehali sovražniki papeževe dežele napadati prav po roparsko tako dolgo, da so jim vse vzeli in jih jetnika storili. Ti morebiti ne premoreš veliko, ako bi pa kdo po roparsko tebi še to vzal, kar imaš, kaj bi k temu rekel? Kako bi ti bilo pri sercu? In kako je sv. Očetu? Le Bog vidi v njih serce in vé, kaj da občutijo!

Sovražili so pa tudi sv. Oče krivico, ter se vedno prizadevali, da bi se tudi drugim vladarjem in narodom kaka krivica ne zgodila. Ne bom govoril od drugih držav, le opomniti hočem nekaj, kar naše cesarstvo zadeva.

Pred malo časom so sv. Oče govorili o rečéh, ki so se leta 1848 godile, takrat ko so naš cesar s sardin-skim kraljem vojsko imeli. Rekli so: Takrat je stopil

predme moj minister kupčijstva. Mož je zdaj že mertev in bojim se, da se je ločil iz tega sveta v tistih hudobnih mislih, od katerih je bil v življenji navdušen.

Prišel je tedaj ta mož predme; in akoravno je bil rudečkar, se je vender vsega plašnega in boječega kazal; in s tihim glasom mi pravi, da nepokoj in razdraženost ljudstva imata svoj vzrok v nekem mojem razglasu (od 30. aprila), v katerem sem vsem vladam naravnost naznanil, da se branim s temi se skleniti, kateri so Avstriji vojsko napovedali, ker Kristusov namestnik mora z vsemi v miru živeti. Mož mi odgovori, da iz tega zna zame veliko hudega izvirati. Jest pa odgovorim: Vedil bom vse zglede prenašati, in ako bi bili še tako veliki, vender nikdar ne bom storil kaj, kar bi bilo zoper mojo čast, zoper pravico, vest in sv. vero.

In tako je bilo. Bil sem prisiljen Rim zapustiti, in po vsi pravi smem reči: „Ob sedež sem prišel, ker nisem hotel storiti djanja zoper pravico. Vender pa ostane resnica, da to delo moje pravičnosti ni bilo ne takrat, ne zdaj prav cenjeno.“

Tako so govorili sv. Oče in s tem nameravajo na gerde laži svojih sovražnikov, kateri so hotli vse katoličane v našem cesarstvu od sv. Očeta odverniti s tem, da so pisarili in pripovedovali, kakor da bi bili papež svojim vojakom orožje blagoslovili in jih poslali v vojsko zoper našega cesarja. Sami sv. Oče so naravnost rekli, da to ni res; ali njih sovražniki se za to ne zmenijo, brez prenehleja jih čertijo ravno zato, ker so papež skoraj edini v tem času, da zastopajo načelo pravice in da se ustavljajo vsaki krivici, kakoršna se ima goditi katoličanom, ko brezverski ljudje vlade šuntaajo, da naj vpeljejo civilni zakon, gojé le brezverske šole, mnihe in očete jezuite odpravijo itd. Pa ravno to je zopet vzrok, da svet papeža sovraži in preganja, ter komaj pričakuje njih smerti. In kar je posebno žalostno, je to, da je dosti takih sovražnikov sv. Očeta tudi v našem cesarstvu — pri nas! ko vender vemo, kako sv. Oče naše cesarstvo od nekda ljubijo, ter serčno želijo, da bi zopet tako katoliško postalo, kakor je bilo. Sv. Oče ljubijo našega svitlega cesarja, ker cesar dobro hočejo in v marsikaj le zavolj hudih okoliščin časov privolijo. Sam sem slišal na svoje ušesa, ko sem bil lansko leto z drugimi vred pri sv. Očetu, da so rekli: „Ko pridete na dom, povejte svojemu cesarju, da ga ljubim, da ga blagoslovim, in da blagoslovim njegovo gospo in njegovo družino.“ In to ljubezen — kako gerdo povračujejo ravno nekteri prebivalci našega cesarstva — in ne samo drugoverci, ampak še celo nekteri katoličani, in to ti-stemu, ktereга imenujejo svojega Očeta!

Komu je neznano, koliko dobrega da je Mojzes storil za izraelsko ljudstvo. Peljal jih je iz Egipta skoz rudeče morje, sprosíl jim je v pušavi hrane in pijače, velikokrat s svojo prošnjo Boga naklonil, da se ni maščeval nad terdovratnimi judi: in kako so mu izraelci vse te dobrote povračevali? Mojzes sam pravi: Kaj hočem storiti s tem ljudstvom? Še malo, in kamnjalo me bo.“

Tako tudi zdaj svet dela s svojim dobrotnikom, s papežem Pijem IX, ter sovraži tistega, kteremu veljajo besede Jezusove: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce; in druge besede: „Tebi dam ključe nebeskega kraljestva!“ Svet sovraži sv. Očeta, kakor so nekda sovražili Jezusa veliki duhovni, pismarji in farizeji, ter vpili: Križaj ga! Križaj ga! (Konec nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Pri duhovskih vajah od ponedeljka popoldne do petka zjutraj je bilo okoli 130 duhovnov. Pričeli so jih mil. škof z molitvijo k sv. Duhu in z bla-

goslovom s sv. R. Telesom. Vodil jih je karmelit preč. P. Luka še z enim tovaršem. Več prihodnjič.

Znad Kamnika, 17. avg. — Na veliki Šmaren je bilo pri Materi Božji v zgornjem Tuhinju ljudi, da ne kmalu toliko, gotovo 5—6000. V procesijah prepevaje in v molitvah prišli so za papeža prosit iz spodnjega in gornjega Tuhinja, iz Sel, Vranje peči, Česnjic, Špitaliča in Motnika ljudje s svojimi dušnimi pastirji. Pridigali so slovesnosti primerno Selski gospod, veliko mašo darovali preč. g. pater gvardijan Kamniški. Vse je bilo jako slovesno in spodbudno. Bog usliši molitve svojega ljudstva!

J. Parapat.

S Studenca poleg Rake, 16. avg. Na veliki Šmaren je imela naša okolica slovesno procesijo za sv. Očeta k Materi Božji na Studencu. Zbrale so se bile 3 fare: Raška, sv. Duha, in domača fara, ktera jima je z banderi na proti šla na določen kraj, ter tako združene med molitvijo sv. rožnega kranca, petimi litanijami Mat. Božje in vsih Svetnikov romajo na Studenec. Po prihodu je bila precej tiha sv. maša, potem zunaj cerkve slovesnosti primerjena pridiga od preganjanja sv. katol. cerkve od začetka do današnjega dne, in zlasti o sedanjih stiskah in terpljenji sv. Očeta Pija IX. Potem je bila slovesna sv. maša z blagoslovoma. Okoli 3—4000 ljudi se je bilo zbralo, ki so pri hudih časih vender 20 gl. darovali tudi za sv. Očeta. Bog daj, da bi goreče molitve vernega ljudstva teknile v večí čast Božjo, in pa vsim katoliškim vernikom v časni in večni blagor!

Pod gradom, sv. Roka dan. Tudi novomeška dekanija se je bila vzdignila na duhovno vojsko. Včerajšnji veliki praznik Matere Božje smo šli v treh mogočnih kardelih, ter smo oblegli altarje preblazene Device Marije na Terški gori v Šentpeterski fari, v Straži v Prečenski fari in v Stopičah. Vodja naše vojske je bila, kakor drugod, Matí Božja sama; naša zastava sv. Križ; naš vojni klic: Jezus, Marija, sv. Jožef! naše orožje sv. roženkranec. Posebno ginljivo za vsako pošteno serce je, ki vidi, da v dolgi procesijah sujejo ljudje v hrame, posvečene nebeški Kraljici, ter s splošnim petjem lavretanskih litanij kličejo Mater Gospodovo, da bi s svojo mogočno prošnjo okrajšala dneve britkosti. Terdno upamo, da naše molitve ne bodo zastonj.

Pri tej priliki naj omenim, kako po Dolenskem svete misijone v živem spominu ohranjemo, kar bi morebiti marsikdo tudi drugod rad vedel. Poglavitne praznike družbine, kolikor je mogoče, slovesno obhajamo. Že pred praznikom je splošna spoved; na večer imamo litanije Matere Božje z blagoslovom; po večjih farah morda je tudi pridiga primerjena. Zvečer pol ure po zdravi Mariji zapoje veliki zvon, kakor v času svetega misijona, in cela fara takrat moli pet očenašev in čedenasimarij. V praznik je posebna pridiga stanovska za družbo poštenja, ktera ravno obhaja svoj praznik. Ta pridiga je kolikor moč misijonska; to je, v tistem duhu, tako obravnavana in izpeljana, kakor znajo gg. misijonarji. Med službo Božjo, po pridigi, se opravi molitev za odpustike — glasno in združeno; potem je splošno sv. Obhajilo. Popoldan se prav lepo podá sv. križev pot, da se družbiniki lahko vdeležijo več popolnoma odpustikov, ktere lahko dušam v vicah v prid obernejo. Zdaj se o tacih priložnostih še posebej moli za sv. Očeta.

Naj še to le v misel vzamem. Večkrat sem že koledoval in nadlegoval prodajavce podob Matere Božje (ali kakor jim sploh pravimo, svetinice Matere Božje), da bi nam naročili tih svetinic s slovenskim napisom. Ali nobeden se tega lotiti ni hotel. Naročil sem jih sam; in te dni sem jih nekaj dobil, belih in rumenih. Ako bi kdo čč. gg. tacih svetinic kaj potreboval, naj mi blagovoljno piše, in lahko mu postrežem. Z Bogom.

Janez Volčič.

Iz Bohinja. Kakor so se bili sv. Ane dan sklenili verniki iz Blejskega kota, iz Gorjan, bohinske Bele, Zaspega in Grada, ter romali k Devici Mariji na Otoku ali Jezeru; tako smo se v god njenega vnebovzetja 15. t. m. zbrali tudi Bohinjci iz Srednje vasi, Bristice in s Koprivnika v duhovno vojsko k Roženkranski Kraljici na Bitnjah, kjer smo se v jakem številu — bilo nas je gotovo še nad 3000 — vojskovali za pravo sveto vero, za katoliško cerkev in njenega vidnega Poglavarja, sedanjega vélikega papeža Pija IX. z vse drugačnim bolj-šim orožjem zoper novo poganstvo, kot so se pred 1100 leti borili naši predniki na Ajdovskem gradu poleg Bitenj. Kar je greh na svetu, je tudi vojska, in ostane, dokler bo tudi greh, le s tem razločkom, da so te bitnje časih bolj notranje, časih bolj vnanje, in zdaj bolj hude, zdaj spet nekaj pojenjujejo. Prve stoletja so bile silovite, z ognjem in mečem, potem s krivoverstvom in razkolništvom, zdaj pa so bolj duhovite, z lažnjivo učestvijo in splošnim pohujševanjem. Iz vélikih šol se je plodila ta napačna učenost v male, iz vélikih mest po deželi, iz viših stanov v niže, med kmete, celó v hribe, tako da nikjer niso več brez nevarnosti, da od vélikega požara prihajajo utrinki že tudi v sicer dobro zavarovane kraje. Sovražniki svete vere so že mislili, da bode v kratkem po njih zanikarnih naukib zbežan ves, tudi katoliški svet, in da bode zmaga njihova; kar nam pokaže Bog po Vatikanskem zboru nezmotljivega Učenika v verskih in djanskih resnicah, t. j. v vsem, kar nam je potrebno k zveličanju, in zdaj vsi, kateri imajo oči in učesa, vedó, kam jim je gledati in koga poslušati. To pa glavo tare peklenski kači, in za to opleta z vso silo ravno ob skalo, ob nezmotljivega Učenika, ob Rim in sv. Očeta Pija IX. Kaže se, da satan dela sedanji prebrisani čas zlasti prekanjeno kot „Lucifer“, z lažnjivo lučjo, ktera bliščeča slepi in pogled jemlje človeku za nebesa; in nasprot temu je vsem pravim vojščakom Kristusovim klicati in ravnati, s prvim vélikim angelom: Kdo je kot Bog! Kakor je v prvi vojski zmagal Mihael, tako bode svésto tudi zdaj zmagal luciferja, in gotovo ne bodo brez dobrega sadú sedanje velike in mnoge duhovne vojske po katoliškem svetu. Bog daj, da bi tako z zedinjenimi močmi srečno premagovali vseskozi hudega triglava, kateri — poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja — v oblasti imá sedanji svet. Tega smo prosili milostivega Boga in brezmadežno Kraljico nebeško tudi na Bitnjah, posebej pa za sedanjega Poglavarja svete katoliške cerkve, za ljubljeneega Pija IX, z njenimi besedami: Ohrani ga, Gospod! oživljaj in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov! —

Iz Smarjete, 17. avg. J. Ž. — Naznanujem Ti, da 15. avg., v god vnebovzetja Marije D., je tudi Smarjska fara pri Klevčzu imela prav slovesno procesijo za sv. Očeta k sv. Jožetu in Materi B. na Vinoverhu, in tam tej slovesnosti prav primerjeno duhovno opravilo. (Znesek darovanja glej med darovi. Vr.)

Z Gorenškega. (*Redka slovesnost v Sorici.*) Enacih romantičnih položajev, kakor ga ima fara Soriška na kranjsko-primorski meji, se ne nahaja z lepo. Akoravno stoječa na precej visocem gorskem sedlu v sredi idiličnih dolin, se vendar okrog in okrog nje vzdigujejo kot mogočni čuvaji visoci verho, zmed katerih se zlasti Pórezen, Lajnar, Perunov verh in Ratitovec posebno odlikujejo. In v tej farni cerkvi, posvečeni sv. Nikolaju, se je opravljala 11. avgusta t. l. za ta kraj toliko bolj redka slovesnost, ker enake tudi tu stari ljudje ne pomnijo, namreč nova maša č. g. Franc. Boncelj-a iz Železnikov. Kar pa je to slovesnost še bolj znamenito delalo, to je, da je bil omenjeni g. novomašnih hkrati tudi že kaplan imenovan in postavljen, ter je tako z novo mašo vred

nastopil tudi svojo duhovsko službo. Če je že sploh naš krepki slovenski narod za take in enake lepe cerkvene slovesnosti ves vnet in se jih posebno rad vdeležuje, se je bilo toliko bolj tu v Sorici za ta dan nadjati posebnega shóda; zato se je pa tudi že sama po sebi prijazna farna cerkev za to častno slovesnost od zunaj in znotraj posebno oklepšala. Pred cerkvenimi vratmi je bil postavljen ličen slavolok, opravljen z znamenji duhovske časti, z venci in narodovnimi zastavami, ter je nosil napis: „Novi mašnik bod' pozdravljen!“ V cerkvi so bili postavljeni ob straneh stolov šibki mlajčiki, sklenjeni eden z drugim po raznobarnih papirnatih spleteninah. Vhod v presvetišče je bil zopet okinčan z velikim, na obok cerkve pripetim in proti stranskim stenam segajočim zelenim vencem; posebno pa se je odlikoval veliki altar po množini ponarejenih in tudi rastečih cvetic in po obilni osvečavi. Ob 10. uri je bil častiti gosp. novomašnik, pospremljevan od sedmerih gg. duhevnikov in enega bogoslovca, ter od mnogih sorodnikov in prijatelov, med vbranim priterkovanjem in mogočnim strelom slovesno v cerkev vpeljan, kjer se je vse sv. opravilo zverševalo v naj lepšem redu. Pridigovali so v. č. g. mestni fajmošter iz Škofje loke Fr. R. O mogočnosti mašnikove molitve, kadar stoji kot darilec nove zaveze pred Gospodovim altarjem, in o njegovem stališču kot ljudski učenik. Naj bolj ginljiv pa je bil sklep ogovora, ko so ponovivši vvodni rek pridige: „Moj oče in moja mati sta me zapustila, Gospod pa me je sprejel,“ v misel vzeli otožnih družinskih zadev č. g. novomašnika. Predan (v praznik sv. Lorenca) je bil namreč njegovega rajnega očeta god, kateri bi se bil, ko bi še živel, častnega dneva svojega g. sina gotovo čez vse mere veselil. Še bolj otožna, res kaj redka dogodba pa je bila ta, da so ravno prejšni večer že proti noči pokopali v Železnikih g. primicijantovo mater, ktera je tudi iskreno hrepenela doživeti nove maše.

Po slovesnosti in navadnem darovanji za č. g. novomašnika je bil g. primicijant zopet v častnem sprevedu nazaj v farovž pospremljen. Da so vis. č. g. domači fajmošter kot stric g. novomašnika zbranim gostom zdaj po vsi moči dobro postregli, ni treba razkladati; omeniti pa vendar moram zopet redke in ginljive dogodbe, da so 86letna oslepela mati g. fajmoštrova in stara mati g. novomašnika med obedom perva po priprosti, pa toliko bolj serčni napitnici pozdravili svojega g. vnuka — novomašnika in ostale goste. S slovesnimi večernicami in petimi litanijami ob treh popoldne skončan je bil lepi cerkveni obred, ki ostane Soričanom gotovo v blagem spominu do poznih lét.

Naj pri tej priliki v misel vzamem še dveh reči. Prepričati se je namreč zamogel omenjeni dan novomašnik in slednji v naši Sorici, koliko umni in za olepšavo veže Božji vneti dušni pastir storiti samore. V malo letih, odkar so sedanji v. č. g. Jož. Boncelj kot župnik v Sorici, so cerkev tako prenovili in ozališali, da je resnično veselje stopiti va-njo. Popraviti, preslikati in prezlatiti so dali po večjem vse tri altarje; napravili nove prav dobre in glasno-veršeče orglje z 10 spremeni; lanskega leta pa so dali kaj vkusno po mladem nade polnem gosp. Jan. Šubic-u zmalati na presni zid cerkveno presvetišče. Tudi nove bandera, mnogo lepe mašne in altarne oprave se je zadnja leta k cerkvi priskerbelo; zlasti nova monštranca, kelih in mašne bukve so tako izverstnega dela, da se kaj enacega komaj po večjih mestih vidi. Snuje se za v prihodnje, da bi se tudi še ladija cerkve na presni zid oslikala; enako se govori tudi o novem velikem zvonu, kar vse služi v dokaz, da ljudstvo rado podpira z obilnimi darovi za lepoto veže Božje vnetega svojega g. župnika. Čast toraj Tebi, fara Soriška! —

Zdaj pa še drugo. Mnogo se govori naše dni o slabo odgojenih slovenskih učiteljih, in ni še zdavnaj, kar je ravno neki tak gospod, ktereга dolžnost je za boljši učiteljski zarod skrbeti, metal blato po njih, ter poskušal vezati otrobe v štréne. V Sorici smo slišali novomašni dan po sedanjem in tudi po poprejšnem g. učitelju kaj izversto gojeno cerkveno petje; — pa tudi drugje po naši deželi se čuje ravno v tej zadevi po cerkvah prav pogosto toliko hvale vrednega, da se z vso pravico reči smé: šole, ki so gojile take učitelje, gotovo niso bile slabe! Ako imajo sedanji gg. izobraževalci mladih učiteljev res voljo, serce in zmožnost odgojiti našemu narodu še boljših potomcev, prav je, hvaležni jim bomo zato; — sej bi bilo pa tudi dovolj žalostno, ako bi oni pri tako dobri plači, kakor jo imajo, učili svoje učence, kako se „fúra“ po rakovi cesti. — Božja pomoč!

Radoljub Podratitovski.

Od Kupe. Neštevilnim množicam, ki so na veliki Šmaren obsipale tron nebeške Kraljice z bogoljubnimi prošnjami za našega sv. Očeta, smo se pridružili tudi mi Belokranjci iz duhovnije Viniške, Dragatuške, Verhovske in Preloške. Glinljivo je bilo viditi, kako so se pomikale procesije ko silne vojske proti cerkvi Matere Božje na Žežlju. Obilno vdeležile so se vse duhovnije, in še nekako posebno gorečnost in vnemo je kazala duhovnija Dragatuška. Med govorom Preloškega dušnega pastirja č. g. Matija Zarnika — o stiskah sv. Očeta — se je marsikaka debela solza uternila iz oči vernih poslušalcev. Potolaženi, djali bi, skoraj veseli smo se domú verni v trdni nadi, da naše prošnje ne bodo zastonj.

Kostanjevica. Tudi pri nas je o pobožnosti za sv. Očeta pošteno naše ljudstvo očitno pokazalo, kako živo mu klije v nepokvarjenem sercu ljubezen do Pija, preljubega sv. Očeta, in do sv. vere. Obhajali smo procesijo veliki Šmaren. Domači farmani smo se zbrali v farni cerkvi, od kodar smo jo po 6 odrinili proti podružni cerkvi Matere Božje dobrega sveta. Pred procesijo se je nosil sv. Križ, na ktereга eni strani je bila podoba Križanega, na drugi pa Marije Tolažnice, v sredi med obema pa Pijeva, za ktereга rešenje se je pri ti priložnosti še prav posebno molilo. Razum šolskega, so med pobožnimi molilci veselo vihrala še 4 druga bandera. S to procesijo se je sklenila št.-jernejska s svojimi banderi, gotovo nad 3600 ljudi! Res, veličasten sprevod združenih procesij! Marsiktero oko, zagledaje toliko zvestih sinov in vernih hčerk sv. Cerkve, se je s solzami veselja porosilo.

Od druge strani je došla pa ravno tisti čas, okoli sedmih, procesija sv. Križa. Kakor je bilo zanimivo pri tih procesijah že to, da se jih je tako obilo moškega spola vdeležilo, tako je bilo pa zopet veselo, da po opravljeni pobožnosti v cerkvi so jo skoraj prav vsi zopet s procesijo nazaj odrinili.

Res, narod naš Slovenski je veren in pobožen, je katolišk, to je pokazal pri nas posebno še veliki Šmaren. Zato pa tudi sovražnike sv. vere ima za svoje naj hujši sovražnike. Togotniši ko sovražniki pritiskajo, živejši njegova vernost sije. Zato, hrabri borilci in junaški jezidici brezverske kulture! le dobro udrihajte po veri in poštenosti, kmalo bote osamljeni, zaničevani ste že zdaj. Na vaši strani je nejevera in krivica, na naši pa Bog in pravica. Na kateri bo zmaga? Čast in spoštovanje vernim slovenskim Dolencem, ki so se pri tih procesijah zopet skazali vredne potomce svojih pobožnih prededov!

P. M.

Iz Tomina. Že nad 8 dni ni bilo pri nas lepega vremena, kakor da bi tudi nebo hotlo z nami žalovati zaradi žalostnih dni, v katerih smo bili kakor v divjih puščavah, ker bilo je dolgočasno-tiho brez zvonjenja, ktero serce vernega kristjana tako prijazno po večkrat na dan

na Boga spominja in razveseljuje. Pretečeno saboto, 10. t. m., pa že zjutraj pokazalo je rumeno solnce svoje mile žarke po hribih naše velike Tominske fare tako, kakor bi se tudi ono radovalo nad srečo, ktera nas je ta dan zadela. Prihrumelo je mnogo ljudi, mladih in starih, k sveti maši, da bi po dokončani službi Božji vidili, kako bode znani mojster Janez Oblak stopil na velikanski zvon, ktereга bo imel voditi na vervéh v visoki zvonik. Vsem nazočim so solze pobožnega veselja stopile v oči viditi tolikanj zaželeno, krasne nove zvonove. Omenjeni zvonovi so kaj lepo vbrani in sicer v foničnem triglasu H-dur, H-Dis in Fis. Teža zvonov je tudi poštena; veliki tehta nad 40 centov, vsi skupaj pa 73.

Ne zastonj se veseli vsa naša duhovnija, da je tako rekoč Materi Božji v nebo vzeti, pomočnici naše fare, za vezilo pripravila prekrasne zvonove, kateri bodo na njen god prvič doneli vsi skup. Bila pa je tudi resnična potreba vmisliti si boljših zvonov; kajti, da je bilo treba cerkovniku gg. duhovnom praviti hoditi: „zdaj bom zvonil,“ rečeno je menda dosti, ko vendar ni cerkev zelo oddaljena od terga. Da so farmani to resnično potrebo spoznali, pokazali so s tem, da na prvi opomin našega župana g. J. D. so bili koj pripravljeni darovati še toliko za hvale vredno početje. Ne manj zaslug ima v tem pa tudi naš rojak vis. čast. g. kaplan D. P., ki je z besedo nad 20 lét prigovarjal, da naj bi se napravilo toliko potrebno zvonilo, pozneje pa tudi s „evenkom“ pokazal, kako mu je bilo to na sercu. G. Samasa v Ljubljani nam je pohvaljene zvonove vtil.

Razgled po svetu.

Viktor Emanuel, izobčeni grešnik, je v Rimu na novo pograbil samostan „al Gesù“. Samo 10 dni jim je pustil, da spravijo iz njega svoje reči. Pustili so oo. jezuitom samo 12 sobic brez kuhinje in obednice in polovico verta. Vse poslopje ima 180 stanic. To je novolaska pravica!

Pruski fanatizem je uren v sovražljivem preganjanju katoliške Cerkve v njenih napravah. Zdaj so jeli tudi že ženske samostane napadati. Ta reč gre, kakor da bi bil Luter iz pekla na zemljo prišel.

Paderborski škof Konrad je jezuitovski družbi za slovo o njenem pregnanji dal spričevalo obnašanja, ktero je strahovita obsodba Bizmarka in vsih preganjavcev tega reda. Pisanje je od 4. avgusta. Škof se čuti zavezanega družbi naznaniti zahvalo za tolike dobrote, toliko delavnost v ondotnem mestu in pa skoz toliko lét, in škof prav nič ne dvomi, da vse verno duhovstvo in ljudstvo je z njim enih misel, tedaj zoper Bizmarka in preganjavce Škof jezuitom „ukljub očitnim in lažnjivim preganjavcem“ daje spričevanje, da ves čas, kar je njih pridig slišal, ni bilo nič druzega kakor zdravi, keršanski uk, ki ga oznanujejo vsi verni katoliški mašniki po vesoljnem svetu, da vse čisto je služilo k spodbudi, k pospeševanju pravega miru in splošnega blagra, in škof je prepričan, da stotisučeri njegovih vernikov, ko bi tudi bilo o smertni uri, bi ne mogli drugač pričati. Dalje poterjuje škof pred nebom in zemljo, da med jezuitovskim naukom in njih življenjem ni nikoli zapazil nobenega nasprotja. Povzdiguje zlasti njih domorodno ljubezen v dveh velikih vojskah, in akoravno so vsi duhovni v strežbi pri bolnikih svojo patrijotisko dolžnost spolnili, se vender ne boji poterditi, da jezuiti so se v tem pred drugimi skazali še prav posebno.

V globočino svoje črne duše se mora sramovati Bizmark s svojimi pajdaši, ako bere to pismo in še posebno, ko škof miluje, da domovina tako prežalostno plačuje svojim naj zvestejšim sinovom tolike zasluge.

V torek dopoldne je rekel naš duhovski vodnik kar-melit P. Luka, da 19. stoletje je vse skupaj kos de-nara in kos mesa; smelo pa bi še pridjati: in kos černe nevhvaležnosti. Naj veči dobrotnica na zemlji je sv. Cerkev in naj veči dobrotnik sedanjega stoletja Pij IX: pa kako se z njima dela?! —

Na Turškem so med Turki in Arnavti hudi kavsi. Pred malo časom so se bili v vasi Reki spopadli v hudem boju, ki je terpel do 5 ur. Turški „nizam“ (redna vojska) je zgubil zraven družih poveljnika Halil-aga in tri podčastnike, Arnavti 20 mož, zato so pa Turke premagali. Začelo se je s tim, da so Arnavti — 150 — 170 mož — nenadoma jeli Turke ubijati in ple-niti, kakor piše „Vidov dan.“ — Tudi Černogorci so hudo razdraženi nad Turki, ker jih le-ti napadajo ob mejah, spopadli so se bili že ene krati in le težko knez Nikola svoje podložne priderzuje, da bi se kervavo ne zmaševali nad Turki. Težko bo več stanoviten mir, dokler fanatiški Turk ne gre nazaj v Azijo, od koder je prišel na rop, ali pa po previdnosti božji kaznovati kristjane za njih odpad in nezvestobo.

Amerikansko. V Milwaukee-i je bil 14. julija temeljni kamen postavljen za novo cerkev poljskega naroda, ki bode že tretja za Poljake. Pri pridigi je škof Hepni omenil, kako je kat. Evropa Poljem posebno hvalež-nost dolžna, ker le-ti so nekda pod svojim hrabrim kraljem Sobieskim Evropo rešili povodnji Turkov; po-sebno Nemci, ki so bili takrat v naj veči nevarnosti, naj nikoli tega ne pozabijo, naj toraj dolg svojih očetov tukaj v Ameriki plačujejo in čersto podpirajo ta blagi narod. Veliko nemških, irskih, poljskih in čeških du-hovnov je bilo pričujočih.

Polomesec in pikelhauba? Pod tem napisom šiba „Volksztg.“ Bizmarka in sultana, ki sta se našla na eni — isti poti zoper Cerkev. Oba sta na perste stopila zoper papeža, smertno bolni mož in od smerti vstala nova država, vzdignila sta se zoper Cerkev, ki jo po duhovno Sardin v jetništvu ima. Oba pravita: Rim pre-sega, toraj morava svojo turško-, oziroma prusko-der-žavno veljavo oteiti. Predstavka nista dokazala; zadnji stavek je pa ravno turška pravica in pruska „pikelhauba.“ Sultan je — tebi nič meni nič — patrijarha Hasun-a odstavil in Bizmark je državno odstavljenje zažugal Ermelanskemu škofu, ker je dva odpadna duhovna iz-obeil... „Upajmo, da jima preganjanje Jezusove Cer-kve ne bo teknilo, kakor na Neronu in nikomur še ni.

Iz Ljubljane. Pa le še priboljšek. Že dvakrat po-nudeni priboljšek za duhovstvo se ponuja že v tretjič. To pot so okrajne poglavarstva naravnost, ognivši se poti po visokočast. škofijstvu, naznanile kuratom, da do konca avgusta je še čas prositi za to tolikanj ponudeno dobroto. Kar tiče take, ki so sem ter tje po cesarstvu priboljška prosili, se zdaj naznanuje tu pa tam, da mar-sikteri od škofijstev priporočeni prosivci ga niso dobili, drugi, ki od škofov niso bili priporočeni, so ga pa do-bili. Kdo tedaj razloči vrednost ali nevrednost pri du-hovnu? — „Vaterland“ zdaj tudi naznanuje, da ravno ob tistem času, ko so jeli priboljšek deliti, je bila razposlana krožnica odministerstva, da v prihodnje pri farah, ki so cesarske ali verskega zaklada, odloči pri-poročilo okrajnega glavarstva, kdo jo dobi, tako da, ko bi se škofovsko priporočilo ne zlagalo z unim okraj-nega poglavarstva, odloči poslednje, kdo dobi duhovnijo. Tedaj konfesijonslozni minister sam hoče oddajati ka-toliške duhovske službe! — Kaj pravi k temu nekdo, ki nam je une dni poslal spisek z glasilom: „Ego vero censeo subventionem non fuisse repudiandam?“ —

Na Rožniku pri Ljubljani so imeli preč. g. stoljni dekan Jož. Zupan v četrtek sv. mašo z blagoslovoma za sv. Očeta. To je bilo odmenjeno za take, ki Šmarni dan niso mogli na Dobrovo. Bilo je zopet ljudstva vse polno.

Tagblatt si je sladko berke obliznil ter zapisal: Jezuiti na Nemškem nikjer ne gredo radovoljno; povsod jih morajo pohlevno(?) v rebra suniti, da jih k temu prisiliijo. Sveti Cerкви sovražljivi liberaluhi imajo sto-krat manj pravice, da so se med katoličane vstulili in med njimi vero in mir kalijo, kakor pa očetje jezuiti na Pruskem; kaj bi neki rekli ti „pseudohumanisti“, ko bi jih začeli tako „pohlevno pod rebra dregati“, ka-kor njih ljubljence Bizmark oo. jezuite, ki so jih zoper vsako človeško in mednarodno pravico, zoper sleherni „humanizem“, brez vzroka, brez preiskovanja, brez pravde, še brez zaslišanja iz dežele iztirali?

Možje „podrebraste svobode“ se bolj kot hude ure bojé, da bi jezuiti iz Prusije v Avstrijo ne prišli. Ali nepotreben je njih strah: iz zanesljivega vira se nam poroča, da nobeden ne pride od ondod v Avstrijo; toraj zamorejo „gg. svobodnega rebrodregarstva“ mirno spati in brez skerbí dalje kovati svoje sulice in bodala, s ka-koršnimi ne le jezuitov, ampak Kristusovo nevesto samo z njenimi služabniki vred ti izdajavci svoje Cerkve brez strahú napadajo.

Cesarjev god 18. avg. se je obhajal s slovesnimi ma-šami po cerkvah, pa tudi z dvema mašama in pridigo pod milim nebom, to je, v Zvezdi in na polji pod Ljub-ljano. Ravno te dni, kakor skoraj celi današnji list kaže, je molila vsa Kranjska dežela po neštevilnih svetiših, da bi svetli cesar storili mir med narodi, da bi sovraž-nike sv. Cerkve Bog ponižal in rešil sv. Očeta Pija IX. Vse to je potrebno za srečo in blagor po deželah. Naš glas nikoli ne umolkne:

Za vero, cesarja, domovino!

Gg. pri duhovnih vajah v spomin:

AVXILIVM Venlat SaCerDotIbVs eX aLto:
VlrlbVs, praeCibVs IpsIs VnltS fiat.

P. B. C.

Duhorske spremembe.

V ljubljanski škofiji. Č. g. Rajm. Kalan, kapl. v Šmarni, je dobil lokalijo na Robu; č. g. Ant. Potoč-nik, fajm. v Planini, faro Šent-Vid nad Ljubljano in planinska fara je razpisana 21. avg.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Več deklét v tolažbo sv. Očetu 4 gl. Svoje sočutje z njimi sklenemo, sv. blagoslova prosimo za kerš. serčnost zdaj in zlasti ob zadnji uri. — Dve osebi 5 gl. v pop. in 1 gld. sr. — Neimenovana 1 tol. za 1 gold. 50 kr. — Iz št. Vida pri Ljubljani 2 gold. — Gosp. dr. J. Sterbenc 10 tolarjev po 2 gl. v srebru, toraj 20 gl. — Jož. Meznar 1 gl. A. P. 1 tol. za 2 gl. — Iz dobre roke 2 gl. a. v. — Po g. kan. P. Urhu 1 ces. cekin in 1 gl. a. v. — Poljane, Javorje, sv. Lenart, Trata, Lučne, stara Oslica in Leskova pri darovanji o pobožnosti za sv. Očeta na Malinskem verhu 15. avg. 58 gl. — Dve osebi 3 gl. sr. in neka oseba 1 gl. v pap. — Kostanjevica, št. Jernej in sv. Križ o pobožnosti za sv. Očeta pri Mariji Dev. dobrega sveta na Slinovcu: 17 gl. 25 kr. v sr. in 36 gl. a. v. — Iz Begunjske fare po preč. g. dekanu: 11 gl. a. v. in 3 gl. 5 kr. v sr. — M. Č. prosi za blagoslov in srečno zadnjo uro ter da-ruje 5 gl. (Drugi darovi prih.)